

УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ У МАЛИМ И СРЕДЊИМ ПРЕДУЗЕЊИМА ЗА ОБРАДУ МЕТАЛА

WASTE MANAGEMENT IN SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES FOR METAL PROCESSING

РЕЗИМЕ

Обрада метала скидањем струготине је широко распрострањена делатност, која се у Републици Србије, одвија најчешће у малим и средњим предузећима. Сем организација рада где је овај вид обраде метала основна делатност, такође у многим организацијама рада обрада метала скидањем струготине заступљена је као помоћна делатност (нарочито у одржавању машина и сличних уређаја у текстилној делатности, грађевинарству, пољопривреди, прехранбеној индустрији, јавним предузећима итд.).

Циљ теме је рационално и одрживо управљање отпадом у малим и средњим предузећима чија је делатност обрада метала скидањем струготине. Велик број организација оваквог карактера у Републици Србији је генератор малих количина разноврсног отпада. Недовољна свест, запослених, нарочито послодаваца и недостатак новца занемарују законску обавезу о очувању животне средине неправилним третирањем отпада.

Предузећа која се баве обрадом метала скидањем струготине у поседу су врло широког спектра разноврсне опреме која пре свега има свој век трајања (краћи или дужи временски производи). Та опрема једног дана ће се трансформисати у отпад те се о томе мора водити рачуна.

Опрема се састоји од машина алатки, резних алата, прихватних прибора, полупроизводи као и друге помоћне опреме и материјали. Од машина алатки, најчешће, су заступљени стругови, бушилице, глодалице, бруснице, машинске тестере и CNC машине. CNC машине алатке су све заступљеније, а њихова битна карактеристика, која је значајна за уређено управљање отпадом, је могућност примене разноврсне врсте обраде скидањем струготине на истој машини. Другим речима једна CNC машина алатка може да замени више конвенционалних-универзалних машина алатки. У организацијама која се баве обрадом метала скидањем струготине могу срести следеће CNC машине алатке: стругови, бушилице-глодалице и обрадни центри.

Резни алати заступљени у поменутим организацијама могу бити, у зависности од врсте обраде, стругарски ножеви, бургије, упуштачи, развртачи, глодала, провлакачи и брусеве. Сви помензти резни алати се израђују од различитих материјала и различитих величина.